

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 13-02-37263

ניתן ביום 26 אוגוסט 2013

המערער

המוסד לביטוח לאומי

המשיב

יחיאל פומן

בפני: הנשיאה נילי ארד, סגן הנשיאה יגאל פליטמן, השופטת ורדה וירט-ליבנה

בשם המערער – עו"ד רולן ספז
בשם המשיב – עו"ד איתן פלג

פסק דין

השופטת ורדה וירט-ליבנה

1. לפניי ערעור, לאחר מתן רשות ערעור, על פסק דינו של בית הדין האזורי בחיפה (בי"ל 12-05-25669; סגנית הנשיא איטה קציר), בו התקבל ערעור המשיב על החלטת הוועדה הרפואית לעררים בנפגעי עבודה (להלן גם - **הוועדה**) מיום 12.3.2012.

להלן עיקר עובדות המקרה ופסק דינו של בית-הדין האזורי:

2. המשיב נפגע בגבו ביום 18.5.2011 בתאונה אשר הוכרה על ידי המערער (להלן – **המוסד**) כפגיעה בעבודה.
3. הוועדה, בהחלטתה מיום 12.3.2012 קבעה למשיב נכות צמיתה בשיעור של 9.75% החל מיום 1.1.2012, בגין שברים בחוליות L2-L3. יחד עם זאת, במסגרת החלטתה, ציינה הוועדה כי היא איננה מקבלת את מסקנותיו של ד"ר רוזן – המומחה הרפואי מטעם המשיב - בכל הנוגע להגבלה בתנועות עמוד

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 13-02-37263

השדרה המותני כיוון שלדעתה מדובר בשינויים ניווניים ולא בהגבלה שקשורה לתאונה.

4. בית הדין האזורי קבע בפסק דינו מיום 20.1.2013, כי עניינו של המשיב יוחזר לוועדה באותו הרכב על מנת שתשוב ותדון בקביעת דרגת נכותו ואת תחולתה. כמו כן, קבע בית הדין האזורי כי ככל שהוועדה תהיה סבורה כי ההגבלה בתנועות עמוד השדרה המותני נובעת ממצב קודם לפגיעה בעבודה, הרי שיהיה עליה להבהיר ולנמק היטב את החלטתה.

הערעור שלפנינו

5. המוסד הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי. **בהחלטת בית דין זה מיום 13.5.2013 ניתנה רשות ערעור** בשאלה האם ניתן להחזיר את עניינו של המשיב לדין בוועדה לשם עריכת חשבון עובר ושב, על אף העובדה שהוועדה שללה כל קשר סיבתי בין בלטי הדיסק הגורמים להגבלה בתנועה לבין הפגיעה בעבודה. במסגרת החלטה זו, נקבע כי הערעור יידון בפנינו על דרך של סיכומים בכתב על פי תקנה 103 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991. באי כוח הצדדים הודיעו כי יש לראות בבקשת רשות הערעור ובתגובה לה כסיכומים בכתב.

טענות הצדדים בערעור

6. המוסד טוען כי מאחר שהוועדה שללה כל קשר סיבתי בין בלטי הדיסק הגורמים להגבלה בתנועה לבין הפגיעה בעבודה, הרי שבית הדין האזורי שגה כאשר קבע כי יש להחזיר את עניינו של המשיב לדין בוועדה לשם עריכת חשבון עובר ושב, שכן חשבון עובר ושב נערך רק כאשר מתקיים קשר סיבתי בין הנכות לבין התאונה. עוד טוען המוסד כי הוועדה התייחסה באופן מפורט לחוות דעתו של ד"ר רוזן - המומחה הרפואי מטעם המשיב - וציינה כי הגבלת התנועה בעמוד השדרה המותני של המשיב הינה תוצאה של שינויים ניווניים ואינה קשורה לתאונה. המוסד מדגיש כי קביעות אלו של הוועדה הינן קביעות רפואיות בהן ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 13-02-37263

7. המשיב, מנגד, מבהיר כי הוועדה קבעה כי ההגבלות בתנועותיו של המשיב קשורות לבליטות הדיסק המסויידים, אשר אינם קשורים לתאונת העבודה, זאת, מבלי להתייחס לתיקו הרפואי ומבלי לנמק את החלטתה. לדבריו, במקרה שלפנינו, ניתן לתארך את פגיעתו של המשיב על גבי ציר זמן, לבדוק את תיקו הרפואי ולבדוק מה היו תלונותיו עובר לתאונה הנדונה ביחס להגבלה בתנועות הגב ומה היו תלונותיו לאחר התאונה, ועל סמך בדיקה זו לקבוע את קיומו של הקשר הסיבתי ועריכת חשבון עובר ושב. המשיב מדגיש כי הוועדה קבעה בצורה שרירותית שההגבלה בתנועות קשורה לבלטים המסויידים הנובעים ממצב ישן של מספר שנים, אך לא הצביעה על מסמך אחד או על נתון מבדיקתה הקלינית על מנת לבסס את קביעתה.

דיון והכרעה

8. לאחר שנתנו דעתנו למכלול טענות הצדדים, לפרוטוקול הוועדה, לפסק דינו של בית הדין האזורי ולכלל החומר שבתיק, הגענו לכלל מסקנה כי דין ערעור המוסד להתקבל.
9. בהתאם לסעיף 118 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995 (להלן – **החוק**) הוועדה הרפואית היא הגוף המוסמך לקבוע אם הנכות נובעת מפגיעה בעבודה, באיזו מידה ואת דרגת הנכות. על פי סעיף זה הוועדה הרפואית מוסמכת לפעול, רק אם קבע פקיד התביעות כי ארעה למבוטח "פגיעה בעבודה".
10. "**פגיעה בעבודה**" מוגדרת בסעיף 79 לחוק כ"תאונת עבודה" או "מחלת מקצוע". פקיד התביעות הוא הקובע אם אירוע מסוים הוא בבחינת פגיעה בעבודה, ולאחר קביעתו, כמה סמכותה של הוועדה הרפואית, בהתאם לסעיף 118 לחוק, לקבוע האם הנכות נובעת מהפגיעה בעבודה ובאיזו מידה. בהתאם לכך, היא קובעת את דרגת הנכות (עב"ל 54/08 יאיר חי אהרונוב - המוסד לביטוח לאומי מיום 20.1.2009 (להלן – **פסק דין אהרונוב**)). בקביעת דרגת הנכות הנובעת מן העבודה נסמכת הוועדה הרפואית גם על הוראת סעיף 120 לחוק, בו נקבע כי:

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 13-02-37263

"סייג לקביעת דרגת נכות

(א) בקביעת דרגת נכות לא ישימו לב לכל מום, פגם או ליקוי מלידה או כתוצאה ממחלה, מתאונה או מכל סיבה אחרת שהיו לפני הפגיעה שבקשר אתה מוערכת דרגת הנכות, וכן לכל מום, פגם או ליקוי שבאו ממחלה, מתאונה או מכל סיבה אחרת אחרי פגיעה בעבודה כאמור אם אינם תוצאה ישירה מאותה פגיעה בעבודה."

11. סעיפים 118 ו-120 לחוק הם אשר מסדירים את סוגיית ה"ניכוי מצב קודם" ועריכת "חשבון עובר ושב" על ידי הוועדות הרפואיות בבואן לקבוע את דרגת נכותו של הנפגע הנובעת מן העבודה. בעריכת חשבון עובר ושב מחייבים את "החשבון" באחוזי הנכות שהיו לנפגע לפני הפגיעה ומזכים את החשבון באחוזי הנכות שנמצאו לאחר הפגיעה, וההפרש בין השניים מאפשר קביעת דרגת הנכות עקב הפגיעה [דב"ע נג/01-46 יצחק מרגוליס – המוסד לביטוח לאומי, פד"ע כו 364 (1994)].

הכלל הוא כי הוועדה הרפואית היא המוסמכת לערוך חשבון עובר ושב ולקבוע באיזו מידה נובעת נכותו של המבוטח מן הפגיעה בעבודה. כלומר, ככל שהוועדה סבורה כי השפעת העבודה על נכותו הכוללת של המבוטח היא השפעה חלקית בלבד, עליה לקבוע איזה חלק מן הנכות אין לייחס לעבודה, ולנמק החלטתה בהתאם.

12. יחד עם זאת, בנסיבות המקרה שלפנינו, משהוועדה קבעה באופן מפורש כי "... **מדובר בבליטים דיסקליים מסויינים דהיינו, מצב ישן של מספר שנים ולא קשור לתאונה הנדונה...**" ולמעשה שללה כל קשר סיבתי בין בלטי הדיסק הגורמים להגבלה בתנועה לבין הפגיעה בעבודתו של המשיב, הרי שאין מקום לערוך חשבון עובר ושב. לפיכך, לא מצאנו כי נפלה טעות בהחלטת הוועדה מיום 12.3.2012 ולא מצאנו כי ישנו צורך להתערב בהחלטה זו ולהשיב את עניינו של המשיב לוועדה לצורך ביצוע חשבון עובר ושב. על כן, ולאור כל האמור לעיל, דין ערעור המוסד להתקבל.

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 13-02-37263

13. **סוף דבר** – ערעור המוסד מתקבל כאמור בסעיף 12.
 פסק דינו של בית הדין האזורי מיום 20.1.2013 מבוטל.
 בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ' אלול תשע"ג (26 אוגוסט 2013), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.

ורדה ויירט-ליבנה,
 שופטת

יגאל פליטמן,
 סגן נשיאה

נילי ארד,
 נשיאה, אב"ד